

Prikaz sveučilišnog priručnika

Cijepljenje i cjepiva

Irena Bralić i suradnici

izdavač Medicinska naklada

Na 12. kongresu Hrvatskog pedijatrijskog društva u Opatiji 15.10.2016. predstavljen je sveučilišni priručnik Cijepljenje i cjepiva, Irene Bralić i suradnika, izdavača Medicinska naklada.

Cijepljenje kao dokazano najuspješniji preventivni program razmatra se iz perspektive pojedinca i populacije, pedijatar na svim razinama zdravstvenog sustava, specijalista školske i obiteljske medicine, epidemiologa, infektologa. U prvim poglavljima daje se prikaz obveznog cijepljenja u dječjoj i odrasloj dobi u Republici Hrvatskoj (RH) kao i u Europskoj uniji, navode se mogućnosti cijepljenja po proširenom programu i prikazuju rezultati iz registra nuspojava Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. Posebna se pozornost daje percepciji zdravstvenih djelatnika i roditelja o cijepljenju i cjepivima i razlozima odgađanja i odbijanja cijepljenja. Stručnjak obiteljskog prava razmatra cijepljenje kao zaštitu djetetova prava na zdravlje iz obiteljskoppravne i ustavnosudske perspektive. Opisuje se zakonska regulativa i prethodni uvjeti za cijepljenje, navode neophodni dokazi o odbijanju obveze cijepljenja koje liječnik treba dokumentirati i pohraniti, postupci sanitarnog nadzora, prijave centru za socijalnu skrb i uredu pravobraniteljice za djecu. Iznose se naputci Ministarstva zdravlja RH o postupanju pri odbijanju cijepljenja te se navodi postupnik pri upisu u dječji vrtić u odnosu na cjepni status djeteta. Detaljno su prikazani imunološki aspekti monovakcina i kombiniranih cjepiva, aditivi (aluminij, tiomersal), pomoćne i ostatne tvari u cjepivima, opće stvarne i neformalne kontraindikacije cijepljenja. Cijepljenje se razmatra kao preventivna mjera kod djece s diabetesom mellitus tipa 1, kroničnim upalnim crijevnim bolestima, kod djece s atopijom i autoimunskim, hematološkim i neurološkim bolestima. Cijepljenje protiv morbila, rubeole i parotitisa sprovedeno je u kontekstu najčešće spominjanih dvojni i prijepora, komplikacija i autizma. Specijalist školske medicine daje osvrt na cijepljenje protiv infekcije humanim papilomavirusom u Hrvatskoj i svijetu, a infektolog specifičnosti cijepljenja protiv gripe u dječjoj dobi. Mogućnosti prevencije pneumokone bolesti prikazuju se temeljem epidemiologije, patogeneze, kliničke prezentacije i mogućnosti liječenja. Neonatolozi su dali iscrpan prikaz specifičnosti cijepljenja i pasivne imunizacije u nedonoščadi. Svakodnevnu praksu liječnicima olakšavaju priređeni odgovori utemeljeni na dokazima na najčešća pitanja roditelja pri cijepljenju.

U prilogima na kraju sveučilišnog priručnika daju se sažeti uzroci odgode cijepljenja u nedonoščadi/novorodenčadi, osnove cijepljenja imunokompromitirane djece, primjene živih vakcina nakon kemoterapije i steroidne terapije, preporuke za cijepljene djece s primarnom imunodeficijencijom, protokol postupanja pri odbijanju cijepljenja, pravila pri nadoknadi propuštenih cjepiva i smjernicama za primarno cijepljenje u djece koja kasne s cijepljenjem prema Programu obveznog cijepljenja.

Sveučilišni priručnik Cijepljenje i cjepiva ima 288 stranica, podijeljen je u 25 poglavlja, sadrži 22 tablice, 21 sliku, kazalo pojmova, pokrate, pokrate cjepiva i cijepljenja, popis cjepiva koji se koriste u Republici Hrvatskoj. Svako poglavlje završava sa ključnim porukama i prikazom korištene literature. Ukupno se navodi 408 relevantnih referenci.

Iz recenzija:

Ovo djelo jasno svjedoči o neizmjerljivoj važnosti sustavnog cijepljenja. Nažalost, zadnjih godina bilježimo zabrinjavajući trend porasta broja zaprimljenih prijava o odbijanju cijepljenja. Radi se o ozbiljnom aktualnom problemu čije uzroke i posljedice glavna autorica i suradnici ne samo da argumentirano analiziraju nego budućim čitaocima nude svoja iskustva te predlažu konkretne mjere i rješenja za nadvladavanje ovog problema sa stručnog i legislativnog aspekta. Rukopis sadrži niz poglavlja koja se odnose na problematiku cijepljenja u posebnim uvjetima i specifičnim situacijama (trudnoća; nedonoščad; odrasla dob; imunodeficientna stanja; maligne bolesti).

Priručnik će poslužiti svakom liječniku, specijalizantu i specijalisti koji svojim radom zadire u zdravstvenu zaštitu djece, ali i odrasle populacije, bez obzira na kojoj razini zdravstvene zaštite djeluje.

Riječ je o izvornom djelu čiji je sadržaj iznesen pregledno i jasno kako u jezičnom tako i u konceptualnom smislu. Ovako sveobuhvatno djelo iz područja problematike cijepljenja i cjepiva svojim sadržajem, aktualnošću i kakvoćom zasigurno se izdvaja od bilo kojih do sada objavljenih rukopisa u našoj zemlji koji se odnose na spomenutu problematiku.

Prof.dr.sc. Srđan Banac, dr.med, redoviti profesor pedijatrije i
pročelnik Katedre za pedijatriju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci

Tema kojom se knjiga bavi je aktualna, a trenutak je takav da zahtijeva žurno djelovanje medicinskih djelatnika. Rukopis obrađuje problematiku cijepljenja s raznih aspekata: epidemioloških, kliničkih, pravnih, socioloških te pruža mnoštvo informacija korisnih raznim profilima zdravstvenih djelatnika. Autori, sve poznati stručnjaci iz ovog područja, potkrijepili su svoje stavove recentnom literaturom i zakonskim aktima.

Knjiga je namijenjena liječnicima primarne i sekundarne zdravstvene zaštite: pedijatrima, liječnicima školske medicine i obiteljske medicine, studentima medicine, posebno specijalizantima, te svim ostalim koji u svome radu dolaze u dodir s djecom ili skrbe o njima (roditelji, staratelji, nastavnici...) Knjiga obiluje korisnim podacima te će svatko tko je pročitati naći dosta korisnog za svakodnevni rad kao i onog što nije znao.

Djelo predstavlja novi i osuvremenjeni pristup problemu cijepljenja te daje konkretne prijedloge kako poboljšati procijepljenost i umanjiti negativni trend koji proizvode mediji i antivakcinalni pokret. U tom pogledu, radi se o jedinstvenom djelu.

Prof. dr. sc. Neven Pavlov, dr.med,
KBC Split, Klinika za dječje bolesti
Medicinski fakultet u Splitu

<http://www.medicinskanaklada.hr/product.aspx?p=5346>